

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

41. Сокур О. В. ПАРТІЙНИЙ ДИСКУРС ЩОДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ 201
42. Таргоніна М.М., Проноза І.І. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЗМІН ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ 205
43. Толмачевська Є. С., Скриль С. А. ГЕОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕЦИ УКРАЇНИ 208
44. Хлівнюк Т.П. ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ 214
45. Чекмарьова Л. Ю. ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ 217
46. Chornobai Andrii MODERN DIPLOMACY IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES OF THE 21ST CENTURY 222
47. Цимбал С. Ю. ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК МЕХАНІЗМ ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ: ДИСКУРСИВНІ ТЕХОЛОГІЇ, РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ БЕЗПЕЦИ 224
48. Швець С. Л. ЄВРОПЕЙСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ 227
49. Шевчук Я. В. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КРИЗОВИМИ ПРОЦЕСАМИ 230
50. Юрченко М. М. Ніцевич А. С. ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ 235
51. Юрьев А.М. ПОЛІТИЧНА СТРУКТУРИЗАЦІЯ: ІДЕЇ Й ІНСТИТУТ 239
52. Яковлев Д. В. СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИЧНИМИ КРИЗАМИ: ХРОНОПОЛІТИКА ВОЄННОГО ЧАСУ 244
53. Яковлева Л. І. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ НА ОСНОВІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 249

3. Лікарчук Н.В. Політичний маркетинг: теорія і практика : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 356 с.

ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ

*Юрченко Микола Миколайович,
к.політ.н., доцент,
професор кафедри державно правових дисциплін
Інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса*

*Ніцевич Аліна Сергіївна,
старший викладач
кафедри державно-правових дисциплін
Інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса*

Сьогодні Україна переживає складні часи, щоразу зустрічаючись з безпрецедентними викликами, адже широкомасштабне вторгнення РФ на територію нашої держави, призвело до втрати людських життів та суттєвого руйнування і знищення територіальних громад. Громади зіштовхнулися з потребою не лише фізичного відновлення та відбудови цілих міст, але й оновлення пріоритетів свого розвитку в нових реаліях. Досить важливим в цьому напрямі є формування концепції відбудови, поглиблення зв'язків між територіальними громадами, особливо щодо отримання та розподілення гуманітарної допомоги, надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, а також співпраці територіальних громад на міжнародній арені задля укріплення правових зв'язків, а також розширення їх взаємодії.

Відповідно до Закону України «Про міжнародне територіальне співробітництво України», міжнародне територіальне співробітництво визначається як сукупність взаємовідносин, спрямованих на встановлення і

поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в Україні та відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин іноземних держав, у межах компетенції, визначеної національним законодавством та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1].

Цей Закон є порівняно новим та прийнятий у 2024 році. Так, для його прийняття було створено робочу групу з питань координації та сприяння міжнародному територіальному співробітництву, яка займалася підготовкою та розробкою даного законопроекту, адже багато ініціатив з міжнародного партнерства залишалися на рівні намірів та меморандумів, а тому виникла потреба створити законодавчу базу, яка б дозволила ефективно реалізувати міжнародне співробітництво нашої держави на усіх рівнях [2].

Ключовими новелами ухваленого Закону є те, що вперше на законодавчому рівні було визначено поняття міжтериторіального, транскордонного та транснаціонального співробітництва. Згідно даного Закону, міжтериторіальне співробітництво – це вид міжнародного територіального співробітництва, крім відносин транскордонного співробітництва, між суб'єктами і учасниками таких відносин у межах регіонів та територій України та відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин в іноземних державах у межах компетенції, визначеної національним законодавством та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Транскордонне співробітництво визначається як вид міжнародного територіального співробітництва між суб'єктами і учасниками таких відносин у межах регіонів, прилеглих до державного кордону України, у тому числі відокремлених водними об'єктами, відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин сусідніх держав, у тому числі відокремлених водними об'єктами, у межах компетенції, визначеної національним

законодавством та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Транснаціональне співробітництво – вид міжнародного територіального співробітництва між Україною та іноземними державами в межах певних регіонів (макрорегіонів) та територій, у тому числі відокремлених водними об'єктами, з метою встановлення і поглиблення соціально-економічних та інших відносин, а також пошуку ефективних рішень для вирішення спільних територіальних, економічних і соціальних проблем, які потребують розв'язання на державному рівні [1].

Тобто, тепер Закон «Про міжнародне територіальне співробітництво» дозволяє будь-якій територіальній громаді з будь-якого регіону України створювати співробітництво з будь-яким муніципалітетом Євросоюзу або іншого цивілізованого світу і створює для цього юридичні рамки.

Досить важливим аспектом стало визначення суб'єктів та учасників такого співробітництва, закріплення на законодавчому рівні їх повноважень. Це ще раз підкреслює прагнення нашої держави до євроінтеграції, для того щоб наше українське законодавство гармоніювало з європейським.

Участь українських громад в реалізації програм та проєктів міжнародного територіального співробітництва та налагодження співпраці з громадами, зокрема Європейського Союзу, стає невід'ємною складовою розвитку місцевого самоврядування та зміцнення його потенціалу.

Однією із ключових позицій є регіональна співпраця та обмін досвідом із громадами-партнерами, використання фінансових інвестицій, обмін різноманітними передовими технологіями, адже війна триває та вимагає залучення значних ресурсів.

Також потребують відновлення й зруйновані громади, проте можливості нашої держави наразі обмежені в силу обставин, що склалися,

і це в свою чергу, ще раз доводить необхідність залучення фінансових донорів.

Міжнародне територіальне співробітництво України передбачає різноманітні форми та ініціативи, спрямовані на покращення економічного, соціального та культурного розвитку регіонів.

Україна активно співпрацює з країнами Європейського Союзу за різноманітними програмами та проєктами, спрямованими на зміцнення демократії, правової держави та підвищення рівня життя населення.

Ця форма співпраці є важливим компонентом зовнішньої політики України, спрямованої на зміцнення міжнародних зв'язків, розвиток соціально-економічної інтеграції та покращення якості життя громадян.

Така форма співробітництва сприяє залученню інвестицій та пошуку додаткових ресурсів для відновлення й розвитку громад в Україні [3].

Таким чином, прийняття Закону України «Про міжнародне територіальне співробітництво України», надає всім громадам нашої держави, незалежно від їх розташування, більше можливостей співпрацювати з іноземними територіальними громадами, допоможе налагодити відносини з європейськими структурними фондами що дасть змогу залучати їхні кошти для свого розвитку, поглибить співпрацю муніципалітетів.

Це підкреслює важливий розвиток міжнародного партнерства на шляху до виконання завдань євроінтеграції.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» від 24.04.2024. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2024. № 30. ст. 213.
2. Що змінює новий закон в міжнародній співпраці громад? URL: <https://decentralization.ua/news/18507>

3. Міжнародне територіальне співробітництво органів місцевого самоврядування: стан та перспективи розвитку. URL: <https://www.golos.com.ua/article/378598>
4. Євроінтеграція громад: як українські громади можуть розвивати міжнародне територіальне співробітництво? URL: <https://uplan.org.ua/news/ievrointehratsiia-hromad-iak-ukrainski-hromady-mozhut-rozvyvaty-mizhnarodne-terytorialne-spivrobitnytstvo/>

ПОЛІТИЧНА СТРУКТУРИЗАЦІЯ: ІДЕЇ ТА ІНСТИТУТИ

*Юр'єв Антон Миколайович,
аспірант кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

Політична структуризація українського суспільства є багатоаспектним та багатовимірним процесом, у якому задіяні індивідуальні та колективні агенти політичного простору та політичні інститути. Методологічною основою дослідження політичної структуризації українського суспільства є праці представників «нового інституціоналізму» (Дж. Марч, Й. Олсен, Т. Сковпол, В. Шмідт, ін.), теорії структурації (Е. Гіденс, ін.) та структурного конструктивізму (П. Бурдьє, П. Шампань, ін.).

Фундаментальна проблема, навколо якої відбуваються процеси політичної структуризації суспільства – це розподіл влади. Від розподілу влади між державою та суспільством та, у свою чергу між інститутами публічної влади, залежить тип політичного режиму – демократичний, авторитарний чи тоталітарний. Демократичні країни використовують відповідний «тезаурус», який формується з низки важливих ідей та є